

ELDİVENLİ HOCA

5. SINIF FEN BİLİMLERİ

SÜRTÜNME KUVVETİ

ELDİVENLİ HOCA

SÜRTÜNME KUVVETİ

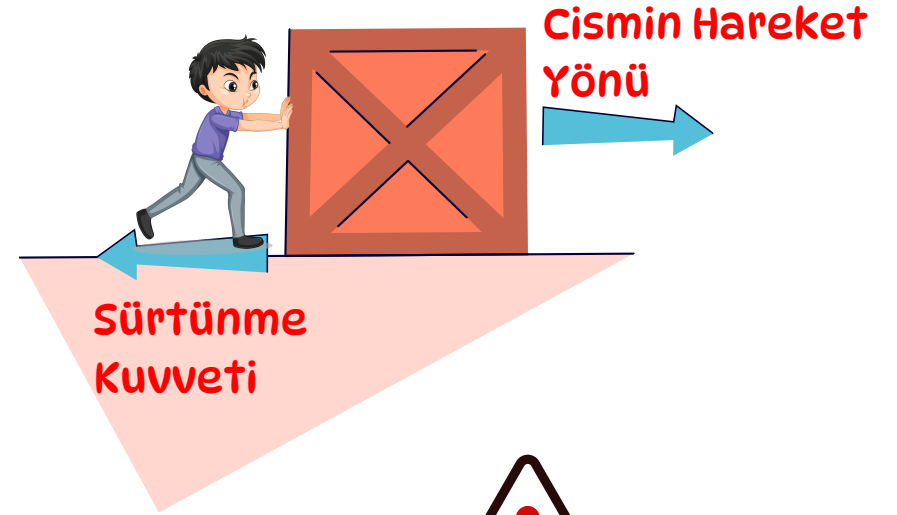
Sürtünme Kuvveti: Cisimle temas ettiği yüzey arasında meydana gelen, cismin hareketini zorlaştıran veya engelleyen kuvvete sürtünme kuvveti denir.

Sürtünme kuvveti tüm yüzeylerde aynı değildir. Sürtünme kuvveti yüzeylerin pürüzlü ve kaygan olmasına göre değişir.

Hava ve su ortamlarında hareketi zorlaştıran etki vardır. Hava ve su da içinde bulundukları cisimlere sürtünme kuvveti uygular.

Tamamıyla pürüzsüz bir yüzey yoktur.

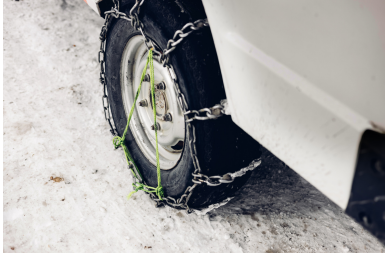

ELDİVENLİ HOCA

Bazı durumlarda sürtünme kuvvetinin fazla olması bazen de az olması işimizi kolaylaştırır.

Sürtünme kuvvetini arttırmak için şunlar yapılır.

Araç tekerine
zincir takılması

Haltercilerin ellerine
pudra sürmesi

Kışın buz tutan yollara
tuz serpilmesi

Kışlık botların
tabanlarının girintili
çıkıntılı olması

Sürtünme kuvvetini azaltmak için şunlar yapılır.

Ahşap yüzeylerin
cılalanması

Kapı menteşelerinin
yağlanması

Gemilerin ön taraflarının
"V" şeklinde yapılması

Buz pateninin tabanının
ince ve pürüzsüz
yapılması

ELDİVENLİ HOCA

Hava ve su da içinde bulundukları cisimlere sürtünme kuvveti uygular.

Su direnci : Suyun Sürtünme Kuvveti

Sıvı içinde hareket eden cisimlere suyun uyguladığı sürtünme kuvvetidir.

Su içindeki cisimlerin hareketini zorlaştırır.

Dalgıçlar su altında sürtünme kuvvetini azaltmak için özel tasarlanmış dalgıç kıyafetleri giyerler.

Balıkların vücut şekilleri ve kaygan pulları su direncini azaltır.

Hava direnci : Havanın Sürtünme Kuvveti

Havada hareket eden cisme havanın uyguladığı sürtünme kuvvetidir.

Paraşüte etki eden hava direnci paraşütün yere yavaşca inmesini sağlar. Paraşütün yüzeyi arttıkça paraşüte etki eden hava direnci artar

Hava direnci cisimlerin hareket yönüne ters yönde etki eder.

Hava ve kara taşıtları hava direncinden az etkilenecek şekilde tasarlanmıştır.

ELDİVENLİ HOCA

SÜRTÜNME KUVVETİ

PÜRÜZLÜ YÜZEYLER

HALI

TOPRAK

ÇİM SAHA

KEÇE

ZIMPARA

- Pürüzlü yüzeylerde sürtünme kuvveti büyüktür.

- Kaygan yüzeylerde sürtünme kuvveti azdır.

- Cismin kütlesi arttıkça cisme etki eden sürtünme kuvveti artar.

- Sürtünme kuvveti her zaman hareketi zorlaştırıcı veya engelleyici bir kuvvet değildir. Yürürken, Dans ederken, Bisikletle fren yaparken vs.

PÜRÜZSÜZ YÜZEYLER

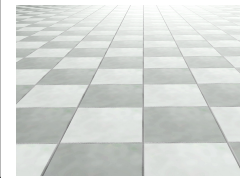
CAM

MERMER

BUZ

FAYANS

BETON

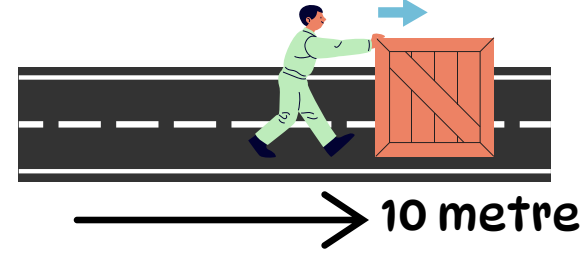
ELDİVENLİ HOCA

SÜRTÜNME KUVVETİ

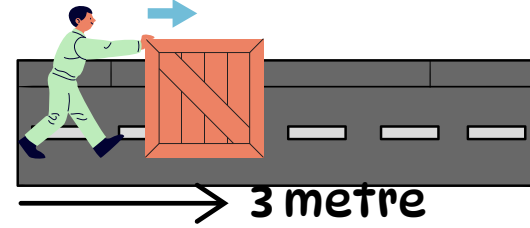

- Bisikleti durdurmak için frene basmak,
- Gıcırdayan kapı menteşelerini yağlamak,
- Çamaşır makinesinin altına tekerlek takmak

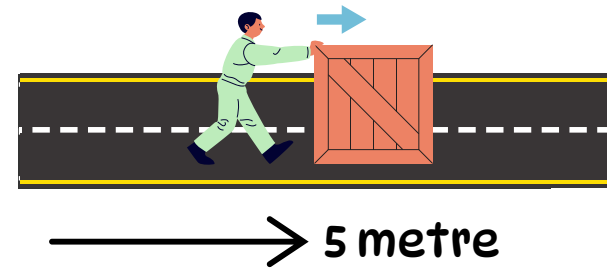
Yukarıda sayılan olaylardan hangileri sürtünme kuvvetini artırır, hangileri azaltır?

1.YOL

2.YOL

3.YOL

3 farklı yolda aynı kuvveti uygulayan bir kişi ilk yolda 10 metre, 2. yolda 3 metre, 3. yolda ise 5 metre ilerlemiştir. Bunun nedeni ne olabilir.

ELDİVENLİ HOCA

SÜRTÜNME KUVVETİ

Yukarıdaki yüzeylerinin sürtünme kuvveti büyüklüklerine göre sıralama yapalım.

- Pürüzlü yüzeylerde sürtünme kuvveti küçüktür.
- Kaygan yüzeylerde sürtünme kuvveti çoktur.
- Cismin kütlesi arttıkça cisme etki eden sürtünme kuvveti artar.

Yukarıdaki bilgilerden kaç tanesi doğrudur?